

OBSAH

Rámečky a sloupky	11
Slovo úvodem	15
Předmluva ke třetímu vydání	16

1. ÚVOD: JAK POROZUMĚT IDEOLOGIÍM

19

Role idejí	19
Co je ideologie?	22
Koncepce ideologie	23
Ideologie, pravda a moc	28
Levice, pravice a střed	32
Politické ideologie v 21. století	35
Měníci se světový pořádek	36
Postmoderna	37
Globalizace	38
Doporučená literatura	39

2. LIBERALISMUS

41

Vznik a vývoj	41
Primát jednotlivce – hlavní témata	43
Jednotlivec	44
Svoboda	45
Rozum	47
Spravedlnost	48
Tolerance a rozmanitost	50
Liberalismus, stát a demokracie	52
Liberální stát	52
Ústavní vláda	54
Demokracie	55
Klasický liberalismus	59
Teorie přirozených práv	60
Utilitarismus	61
Ekonomický liberalismus	63
Sociální darwinismus	64
Neoliberalismus	65

Moderní liberalismus	67
<i>Individualita</i>	68
<i>Pozitivní svoboda</i>	69
<i>Sociální liberalismus</i>	70
<i>Řízení ekonomiky</i>	72
Liberalismus v 21. století	75
Doporučená literatura	77

3. KONZERVATISMUS..... 79

Vznik a vývoj	79
Touha konzervovat – hlavní témata	81
<i>Tradice</i>	82
<i>Nedokonalost člověka</i>	84
<i>Organická společnost</i>	86
<i>Hierarchie a autorita</i>	89
<i>Majetek</i>	90
Autoritářský konzervatismus	92
Paternalistický konzervatismus	93
<i>Konzervatismus jednoho národa</i>	94
<i>Křesťanská demokracie</i>	95
Libertariánský konzervatismus	97
Nová pravice	99
<i>Liberální Nová pravice</i>	100
<i>Konzervativní Nová pravice</i>	104
<i>Pnutí uvnitř Nové pravice</i>	106
Konzervatismus v 21. století	108
Doporučená literatura	110

4. SOCIALISMUS..... 111

Vznik a vývoj	111
Nikdo není ostrov sám pro sebe – hlavní témata	113
<i>Pospolitost</i>	113
<i>Spolupráce</i>	115
<i>Rovnost</i>	116
<i>Společenská třída</i>	118
<i>Společné vlastnictví</i>	119
Cesty k socialismu	121
<i>Revoluční socialismus</i>	122
<i>Evoluční socialismus</i>	124
<i>Je gradualismus nevyhnutelný?</i>	125

Marxismus	128
<i>Klasický marxismus</i>	128
– <i>Filozofie</i>	128
– <i>Ekonomie</i>	130
– <i>Politika</i>	131
<i>Ortodoxní komunismus</i>	132
– <i>Leninismus</i>	133
– <i>Stalinismus</i>	135
<i>Moderní marxismus</i>	136
<i>Smrt marxismu?</i>	138
Sociální demokracie	141
<i>Etický socialismus</i>	142
<i>Revizionistický socialismus</i>	144
<i>Krise sociální demokracie</i>	147
<i>Neorevizionismus a „třetí cesta“</i>	149
Socialismus v 21. století	153
Doporučená literatura	154

5. NACIONALISMUS

Vznik a vývoj	155
Z lásky k vlasti – hlavní témata	158
<i>Národ</i>	159
<i>Organické společenství</i>	162
<i>Sebeurčení</i>	163
<i>Politika identity</i>	165
Nacionalismus a politika	168
<i>Liberální nacionalismus</i>	168
<i>Konzervativní nacionalismus</i>	171
<i>Rozpínavý nacionalismus</i>	173
<i>Protikoloniální a postkoloniální nacionalismus</i>	175
Překonávání nacionalismu	178
<i>Liberální internacionalismus</i>	178
<i>Socialistický internacionalismus</i>	180
Nacionalismus v 21. století	182
Doporučená literatura	183

6. ANARCHISMUS

Vznik a vývoj	185
Proti státu – hlavní témata	187
<i>Antietatismus</i>	187
<i>Přirozený řád</i>	190
<i>Antiklerikalismus</i>	191
<i>Ekonomická svoboda</i>	192

Kolektivistický anarchismus	194
<i>Mutualismus</i>	195
<i>Anarchosyndikalismus</i>	196
<i>Anarchokomunismus</i>	197
Individualistický anarchismus	198
<i>Egoismus</i>	199
<i>Libertariánství</i>	200
<i>Anarchokapitalismus</i>	200
Cesty k anarchii	202
<i>Revoluční násilí</i>	203
<i>Přímá akce</i>	204
<i>Nenásilí</i>	204
Anarchismus v 21. století	205
Doporučená literatura	205

7. FAŠISMUS

Vznik a vývoj	209
V jednotě je síla – hlavní témata	211
<i>Antiracionalismus</i>	212
<i>Boj</i>	214
<i>Vůdcovství a elitismus</i>	215
<i>Socialismus</i>	217
<i>Ultranacionalismus</i>	218
Fašismus a stát	220
<i>Totalitní ideál</i>	220
<i>Korporatismus</i>	221
<i>Modernizace</i>	222
Fašismus a rasismus	222
<i>Rasová politika</i>	223
<i>Nacistická rasová teorie</i>	224
<i>Ideologie rolnického života</i>	226
Fašismus v 21. století	227
Doporučená literatura	230

8. FEMINISMUS

Vznik a vývoj	231
Politika osobního – hlavní témata	234
<i>Odlišení veřejného a soukromého</i>	234
<i>Patriarchát</i>	235
<i>Pohlaví a gender</i>	237
<i>Rovnost a rozdílnost</i>	239

Pohlaví a politika	241
<i>Liberální feminismus</i>	242
<i>Socialistický feminismus</i>	244
<i>Radikální feminismus</i>	247
<i>Nové feministické proudy</i>	251
Feminismus v 21. století	252
Doporučená literatura	254

9. EKOLOGISMUS

Vznik a vývoj	255
Návrat k přírodě – hlavní témata	257
<i>Ekologie</i>	257
<i>Holismus</i>	260
<i>Udržitelnost</i>	263
<i>Environmentální etika</i>	266
<i>Seberealizace</i>	268
Příroda a politika	270
<i>Pravicový ekologismus</i>	270
<i>Ekosocialismus</i>	271
<i>Ekoanarchismus</i>	273
<i>Eko-feminismus</i>	274
Ekologismus v 21. století	275
Doporučená literatura	277

10. NÁBOŽENSKÝ FUNDAMENTALISMUS

Vznik a vývoj	279
Zpět k základům – hlavní témata	281
<i>Náboženství a politika</i>	282
<i>Angažovanost fundamentalistů</i>	284
<i>Antimodernismus</i>	286
<i>Militantnost</i>	287
Rodina fundamentalismů	289
<i>Islámský fundamentalismus</i>	289
– <i>Šiitský fundamentalismus</i>	293
<i>Křesťanský fundamentalismus</i>	294
– <i>Nová křesťanská pravice</i>	295
<i>Ostatní fundamentalismy</i>	297
Náboženský fundamentalismus v 21. století	299
Doporučená literatura	300

11. ZÁVĚR: IDEOLOGIE BEZ KONCE?	303
Konec ideologie?	303
Konec dějin?	305
Postmodernismus jako ideologie	306
Globalismus jako ideologie	308
Doporučená literatura	309

Slovník termínů	311
Bibliografie	329